

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 345/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingova 4, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 1Er/2728/2000 z 9. marca 2020, proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 1Er/726/2002 z 9. marca 2020, proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 1Er/2240/2002 z 11. marca 2020, proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 5Er/165/2007 z 11. marca 2020, proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 1Er/7/2001 z 11. marca 2020, proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 1Er/480/2005 z 11. marca 2020, proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 1Er/277/1998 z 26. marca 2020, proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 6Er/305/2006 z 26. marca 2020, proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 1Er/708/1998 z 30. marca 2020, proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 1Er/2426/2005 z 30. marca 2020, proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 1Er/479/2001 zo 7. apríla 2020, proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 1Er/1809/2002 z 9. apríla 2020, proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 1Er/2808/2000 z 9. apríla 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. mája 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 ods. 1 prvej vety Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový

protokol“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 listiny, práva na spravodlivý súdny proces vrátane práva na prístup k súdu podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný a prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru vo vzťahu k právu na spravodlivý súdny proces vrátane práva na prístup k súdu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj vo vzťahu k právu na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 ods. 1 prvej vety dodatkového protokolu uzneseniami všeobecného súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje priznanie primeraného finančného zadost'učinenia a úhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej s'ťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že Sociálna poisťovňa (ďalej len „oprávnený“) (v pozícii postupcu) uzatvorila so s'ťažovateľkou (v pozícii postupníka) zmluvu o postúpení pohľadávok č. 3 z 29. júla 2008 a dodatok č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok č. 1 zo 16. marca 2009, na základe ktorej oprávnený postúpil na s'ťažovateľku pohľadávky vymáhané v predmetných exekúciách. Následne s'ťažovateľka predložila súdu žiadosť o uloženie listín (zmluvu o postúpení pohľadávok č. 3, dodatok č. 1 a prílohu) do správneho registra (Spr. 350/2009).

3. V dôsledku účinnosti zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 233/2019 Z. z.“) sa od 1. januára 2020 *ex lege* zastavili exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 a vedené podľa predpisov účinných do 31. marca 2017 (tzv. staré exekúcie.) Súdni exekútori upovedomeniami o zastavení starej exekúcie (uvedené v tabuľke v ústavnej s'ťažnosti na s. 2) upovedomili s'ťažovateľku (ktorú označili ako oprávnenú), že došlo k zastaveniu starej exekúcie podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 233/2019 Z. z. S'ťažovateľka podala proti predmetným upovedomeniam námietky podľa § 7 ods. 1 zákona č. 233/2019 Z. z., ktorými žiadala upovedomenie zrušiť. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) napadnutými uzneseniami odmietol námietky ako neprípustné, keďže ich podala osoba – s'ťažovateľka bez aktívnej legitimácie, odôvodňujúc to tým, že oznámenie s'ťažovateľky doručené súdnej exekútorke, resp. žiadosť o uloženie listín do správneho registra súdu, nespĺňalo kritériá [v zmysle v tom čase účinného § 92 ods. 2 a 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“), resp. s účinnosťou od 1. septembra 2005 § 37 ods. 3 Exekučného poriadku], a preto nebolo spôsobilé privodiť zmenu účastníka exekučného konania na strane oprávneného.

II.

Argumentácia s'ťažovateľky

4. Podstata argumentácie s'ťažovateľky primárne spočíva v tom, že okresný súd odmietol námietky s'ťažovateľky ako neprípustné bez toho, aby ich prejednal a následne zrušil nezákonné upovedomenia o zastavení starej exekúcií. Ústavný súd z obsahu ústavnej s'ťažnosti vyvodil (1.) príčinu (nesprávne a nezákonné označenie s'ťažovateľky ako oprávnenej v upovedomení o zastavení starých exekúcií súdnymi exekútormi, keďže došlo len k prevodu práva z exekučného titulu, nie k zmene oprávneného) a (2.) dôsledky (upovedomenia o zastavení starej exekúcie s výzvou na úhradu paušálnych trov sa stanú exekučným titulom vykonateľným voči s'ťažovateľke) odmietnutia námietok premietnutého vo výroku napadnutých uznesení.

5. Z uvedených dôvodov sťažovateľka:

a) namieta odopretie spravodlivosti, t. j. prístup k súdu, pretože okresný súd napriek vlastnému zisteniu nezákonnosti upovedomení o zastavení starých exekúcií odmietol jej námietky ako neprípustné, pričom ponechal predmetné upovedomenia v rozpore s § 5 ods. 2 písm. a) zákona č. 233/2019 Z. z.;

b) spochybňuje kritérium aktívnej legitímácie na prípustnosť námietok proti upovedomeniu o zastavení starej exekúcie, ktoré nie je ničím podložené. Aktívnu legitímáciu na podanie námietok má, pretože je nositeľom práva z exekučného titulu na základe postúpenia pohľadávky, z procesného hľadiska sa však nestala účastníkom konania, pretože okresný súd nevydal uznesenia o prípustnosti zmeny oprávnenému, keďže nedostal k tomu kvalifikovaný návrh do 1. januára 2020.

6. Na podporu svojho tvrdenia poukazuje na:

a) uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Cdo 240/2012 z 12. novembra 2012, čo sa týka otázky oprávnenosti na podanie odvolania proti uzneseniu súdu, zdôrazňujúc, že upovedomenia o zastavení starej exekúcie sa jej procesne negatívne dotýkajú a že jej bola ním spôsobená ujma na jeho pomeroch;

b) správny postup okresného súdu v prípadoch, keď uzneseniami zrušil upovedomenie o zastavení starej exekúcie, a to na základe jej námietok (s. 6 ústavnej sťažnosti).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv sťažovateľky napadnutými uzneseniami okresného súdu v dôsledku výroku procesného charakteru o odmietnutí námietok sťažovateľky proti upovedomeniam o zastavení starých exekúcií kvôli nedostatku aktívnej legitímácie. Takéto procesné rozhodnutia mali „ustúpiť“ meritórnemu prieskumu predmetných námietok s výsledkom zrušenia predmetných upovedomení v dôsledku nesprávneho a nezákonného určenia sťažovateľky ako oprávnenej.

8. Ústavný súd pripomína, že vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov, resp. iných orgánov verejnej moci už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu alebo inú ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím orgánu verejnej moci sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov (resp. iných orgánov verejnej moci) sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09).

9. Pojem svojvôle možno interpretovať ako prípady, keď všeobecný súd urobí záver v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii

zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

10. Ústavný súd, reagujúc na sťažnostnú argumentáciu sťažovateľky, v prvom rade pripomína, že zmyslom a účelom prijatia zákona č. 233/2019 Z. z. bolo riešiť neúnosnú situáciu na exekučných súdoch, kde sa v státisícoch exekučných konaní viedla exekúcia proti povinným dlhodobo neúspešne a v konečnom dôsledku tento stav vyúsťoval až do kolízie s princípom právnej istoty subjektov exekučného konania. Zákonodarca túto situáciu neriešil novelou Exekučného poriadku, ale samostatným zákonom, ktorým, ako už bolo uvedené, zaviedol okrem iného aj pojem stará exekúcia. Za splnenia zákonných predpokladov súdny exekútor vo svojom upovedomení má povinnosť oznámiť oprávneným, že *ex lege* došlo k zastaveniu týchto starých exekúcií (I. ÚS 203/2020).

11. Uvedené východiská sú podľa názoru ústavného súdu plne aplikovateľné a aktuálne aj vo vzťahu k rozhodovaniu okresného súdu, ktorý v konkrétnom prípade založil svoje napadnuté uznesenia na právnom závere, čo sa týka absencie právoplatného súdneho rozhodnutia o pripustení zmeny účastníka v dôsledku nedoručenia kvalifikovaného návrhu na zmenu oprávneného súdu do 1. januára. 2020. Uvedený nedostatok nebol spôsobilý privodiť zmenu účastníka exekučného konania na strane oprávneného, a preto okresný súd nevykonal meritórny prieskum námietok sťažovateľky, ale rozhodol odmietnutím na základe procesného dôvodu neprípustnosti, keďže dospel k záveru, že námietky podala osoba bez aktívnej legitímácie. Uvedené právne posúdenie okresného súdu je potrebné konfrontovať s kľúčovou námietkou sťažovateľky, podľa ktorej ničím nepodložené, resp. svojvoľné kritérium aktívnej legitímácie na prípustnosť námietok spôsobilo nezrušenie sporných upovedomení o zastavení starých exekúcií [v rozpore s § 5 ods. 2 písm. a) zákona č. 233/2019 Z. z.], ktoré sa jej procesne dotýka a spôsobuje jej ujmu.

12. Z hľadiska sťažovateľkou uplatnenej argumentácie ústavný súd pristúpil k preskúmaniu uznesení o odmietnutí námietok proti upovedomeniu o zastavení starej exekúcie (s osobitným zreteľom na námietku svojvoľného kritéria aktívnej legitímácie na prípustnosť námietok) a posúdil, či sa záver okresného súdu o odmietnutí námietok sťažovateľky zakladá na zákonných dôvodov a či interpretácia a aplikácia ustanovení Exekučného poriadku a zákona č. 233/2019 Z. z. okresným súdom v jej veci je z ústavnoprávneho hľadiska udržateľná.

13. Ústavný súd uvádza, že sťažovateľka napáda 13 uznesení okresného súdu, ktoré sú totožné vo výroku, t. j. odmietnutie námietky sťažovateľky proti upovedomeniam o zastavení starej exekúcie. Ústavný súd zároveň konštatuje aj zásadnú totožnosť odôvodnenia napadnutých uznesení; rozdiely sa týkajú aplikácie znenia § 37 ods. 3 Exekučného poriadku s účinnosťou od 1. septembra 2005, čo sa týka zmeny účastníctva v troch napadnutých uzneseniach (č. k. 1Er/2426/2005 z 30. marca 2020, č. k. 6Er/305/2006 z 26. marca 2006 a 5Er/165/2007 z 11. marca 2020). Pokiaľ ide o zvyšných desať napadnutých uznesení, v ich prípade sa okresný súd spravoval ustanoveniami § 92 ods. 2 a 3 vtedy účinného OSP o zmene účastníkov konania. V oboch prípadoch však dospel k rovnakému právnomu záveru o tom, že nie je možné bez právoplatného rozhodnutia o pripustení zmeny účastníka na strane oprávneného pokračovať v exekúcii.

14. Okresný súd sa totiž dôsledne a podrobne zaoberal aspektmi tvrdeného prevodu práva z exekučného titulu, správne posúdil, že žiadosť o uloženie listín do správneho registra exekučného

súdu a tiež oznámenie sťažovateľky ako postupníka doručené len súdnemu exekútorovi nie sú spôsobilé prívodiť prevod alebo prechod práv alebo povinností z exekučného titulu. V okolnostiach prejednávanej veci neboli splnené podmienky na meritórny prieskum a na meritórne rozhodnutie vo veci zrušením sporných upovedomení, čomu bránilo práve nesplnenie procesnej podmienky na strane účastníkov konania. Z uvedených dôvodov námietka sťažovateľky o nepodloženosti, resp. svojoľnosti kritéria aktívnej legitimácie na prípustnosť námietok proti upovedomeniu o zastavení starej exekúcie nie je spôsobilá spochybniť ústavnoprávnu udržateľnosť napadnutého uznesenia. Preto nemožno konštatovať, že s ohľadom na takto zistený skutkový stav, interpretáciu príslušnej právnej normy, subsumpciu zisteného skutkového stavu pod právnu normu a prijaté právne závery rozhodnutia okresného súdu by vykazovali znaky zjavnej svojoľle. Nemožno ho v žiadnom prípade považovať za arbitrárny, t. j. taký, ktorý by bol založený na právnych záverov, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajúce podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení Exekučného poriadku a zákona č. 233/2019 Z. z. Ústavný súd preto považuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia za dostatočné a nevybočujúce z limitov spravodlivého procesu.

15. Ústavný súd vo vzťahu k námietke sťažovateľky o negatívnom procesnom dopade spojenom s ujmou na jej pomeroch v súvislosti so skutočnosťou, že predmetné upovedomenia spolu s výzvou na úhradu paušálnych trov sa stanú exekučným titulom, pripomína, že už posudzoval upovedomenia o zastavení starých exekúcií vrátane výziev na úhradu paušálnych trov starých exekúcií a považoval ich za ústavne udržateľné, rešpektujúce a primeraným spôsobom interpretujúce do úvahy prichádzajúce aplikované právne normy, najmä zákon č. 233/2019 Z. z. (napr. I. ÚS 254/2020, I. ÚS 221/2020, IV. ÚS 512/2021).

16. Ústavný súd vzal na vedomie sťažovateľkou označené uznesenia okresného súdu, ktorými zrušil upovedomenie o zastavení starej exekúcie a ktoré sa týkali exekučných konaní začatých od 1. septembra 2005 (s. 6 ústavnej sťažnosti). Ak sa teda v rozhodovacej praxi všeobecných súdov vyskytnú rozhodnutia, ktoré v tej istej, prípadne analogickej právnej otázke zaujmú odlišné právne názory, ústavnému súdu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak právomoc, ktorá podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je zverená najvyššiemu súdu (obdobne aj uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 290/2010 zo 7. septembra 2010). Bez toho, aby sa ústavný súd priklonil k jednej z uvedených línií rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, konštatuje, že v tejto konkrétnej veci ústavný súd neidentifikoval žiadne extrémne vybočenie z interpretácie alebo aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktoré by v tejto veci mohli dosiahnuť ústavnoprávny rozmer. Keďže výklad zákonov je v primárnej právomoci všeobecných súdov, ústavný súd má dôvod do takéhoto výkladu všeobecného súdu zasiahnuť iba v prípade, keď sa tento nejaví ako ústavne konformný, o taký prípad v preskúmvanej veci však nejde (m. m. I. ÚS 339/2019).

17. Nad rámec uvedených skutočností považuje ústavný súd za žiaduce upozorniť aj na ním zistené rozdiely v skutkových tvrdeniach sťažovateľky, ktoré uplatnila v námietkach proti upovedomeniu o zastavení starých exekúcií pred okresným súdom, a obsiahnuté v jej sťažnosti adresovanej ústavnému súdu. V obsahu samotnej ústavnej sťažnosti je sťažovateľkou explicitne uvedené, že námietky sťažovateľky neobsahovali skutočnosť o nesprávnom označení sťažovateľky ako oprávnenej v upovedomení o zastavení starej exekúcie, pretože sťažovateľka si s odstupom času nebola vedomá absencie rozhodnutia porušovateľa o zmene oprávneného (s. 6 prvý odsek ústavnej sťažnosti). Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej

v prípade, ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08).

18. Ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutými uzneseniami okresného súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavnu sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

19. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2022

Miloš Maďar
predseda senátu